ΓΙΑ ΤΙΣ ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΑΝΤΡΕΣ

ΑΠΟ ΤΗ «ΖΩΝΤΑΝΗ ΣΦΙΓΓΑ»

(Τῆς Δανίδος ΚΑΡΕΝ ΜΙΚΑΕΛΙΣ)

— Ἂν οἱ ἄντρες ὑποψιαζόντουσαν τί συμβαίνει στὶς γυναῖκες ἅμα περάσουν τὰ σαράντα, θὰ τὶς ἀπέφευγαν σὰν τὴν πανούκλα ἢ θὰ τὶς ἐσκότωναν σὰν λυσσασμένα σκυλιά.

— Κανένας ἄντρας δὲν καταλαβαίνει καλὰ καμμιὰ γυναῖκα.

— Ἂν ἡ γυναῖκες δειχνόντουσαν ὅπως πραγματικὰ εἶνε στὸν ἄντρα ἢ στὸ φίλο τους, θὰ ἐχαρακτηρίζοντο ὅτι πάσχουν ἀπὸ ἀγιάτρευτη τρέλλα.

— Οἱ ἄντρες μπορεῖ νἆναι εἰλικρινεῖς ἀπέναντι τοῦ ἑαυτοῦ τους καὶ τῶν ἄλλων, ἡ γυναῖκες ὅμως ποτέ.

— Ἡ ἀνατροφὴ μαθαίνει στὴ γυναῖκα τὴν ἐπιστήμη τῆς ψευδολογίας, ἡ συναναστροφὴ μὲ τὶς ἄλλες γυναῖκες χρησιμεύει στὶς πρακτικὲς σπουδές της καὶ ὁ γάμος στὴν.... ἐπαγγελματικὴ ἐξάσκησί της.

— Ἡ γυναῖκα μπορεῖ ν' ἀγαπήση ἕναν ἄντρα περισσότερο κ' ἀπ' τὴν ψυχή της. Ἀλλὰ ποτὲ δὲν θὰ τοῦ ἀνοίξη τὰ κατάβαθα τῆς ψυχῆς της.

— Ἡ γυναῖκα καὶ στὴ μεγαλείτερή της ἀφοσίωσι παραδίδει ἀπὸ τὰ μυστικά της μόνο ὅσα θὰ τῆς ὑποδείξη τὸ λογικό της.

— Ἡ ἱστορία τοῦ χαμόγελου δὲν ἐγράφτηκε ποτέ, γιὰ τὸ λόγο ὅτι ἡ λίγες ἱκανὲς νὰ τὴ γράψουν ἀρνιοῦνται νὰ προδώσουν τὸ φίλο τους.

— Μίλησα μὲ πολλοὺς διασήμους γυναικολόγους καὶ προσποιήθηκα ὅτι θαυμάζω τὴ σοφία τους. Ἀπὸ μέσα μου ὅμως γελοῦσα μὲ τὴν ἀφέλειά τους.

— Ὅταν οἱ ἄντρες κατορθώσουν νὰ μαντέψουν τὴν ἀσύγκριτη ὑπεροχὴ τῶν γυναικῶν στὴν ψευδολογία, θεωροῦν φρόνιμο νὰ προσποιοῦνται ὅτι τὶς.... πιστεύουν.

— Τὸ γυναικεῖο χαμόγελο προδίνει τὰ ἔνστικτά μας καὶ τὶς κακίες μας, ἀντανακλῶντας συγχρόνως τὶς ἀρετές μας. Εἶνε ἡ πιὸ πετυχημένη ἔκφρασι τοῦ ἀορίστου καὶ τοῦ κενοῦ ποὺ πάντα μᾶς τραβᾶ.

ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΚΑΤΑΡΕΣ

— Ἄμε στὰ κομμάτια καὶ σὰς ἀμποτσιές.
— Πόρτα σὲ πόρτα νὰ περπατᾶς.
— Ἐκεῖνος ποὺ μὲ βάρεσε, νὰ τὸν βαρέση τοῦ Θεοῦ τὸ βόλι.
— Κάτσε ποὺ νὰ κάτση ἡ μυῖγα στ' ἄντερά σου.
— Κουρνιαχτὸς νὰ γίνης.
— Νὰ σοῦ δώση ἡ μοῦλα μὲ τὰ τέσσερα.
— Στάχτη στὴ γενιά σου νὰ μὴν πιάσης.
— Μαῦρα κοικιὰ νὰ βάψω νὰ σὲ ράνω.
— Νὰ σὲ βαρέση ἡ μαύρη στάλα.

μεταβεῖ στὴ Βουλὴ μοιζὺ μὲ τοὺς ἄλλους βουλευτάς, πηγαίνει στὸ ναὸ τοῦ Ἁγίου Σπυρίδωνος, ὅπου ἐν μέσῳ κατανυκτικῆς ἱερουργίας καὶ κωδωνοκρουσιῶν παρακολουθεῖ τὴ λειτουργία. Στὴν ἔξοδό του ἄπειρα πλήθη τὸν ἀκολούθησαν καὶ μ' ἔξαλλον ἐνθουσιασμὸ τὸν συνόδευσαν μέχρι τοῦ Βουλευτηρίου. Ἤσαν ἡ πρῶτες κραύσεις τῆς Ἑνώσεως... κι' ὁ τελευταῖος θρίαμβος τοῦ Ἰακωβάτου. Αὐτὸς ὁ τόσον θερμόαιμος ριζοσπάστης, αὐτὸς ὁ φανατικὸς ἑνωτικός, αὐτὸς ὁ ἀμείλικτος ἐχθρὸς τῆς Προστασίας, μὲ μεγάλη ἐπιφύλαξι ὑποδέχτηκε τὴν ἕξωσι τοῦ Ὀθωνος καὶ μὲ ἀκόμη μεγαλείτερη ἔβλεπε τὴν κίνησι γύρω στὴν Ἕνωσι. Ἀποδοκίμασε μάλιστα τὴν πρότασι τῆς Βουλῆς «περὶ Ἑνώσεως»! Ἐπίστευε πὼς ἡ ἑλληνικὴ κοινωνία εἶχεν ἀνάγκην ἀπὸ μιὰ ριζικώτερη κοινωνικὴ ἐπανάστασι κ' ὄχι ἀπὸ στάσεις, ὑποκινούμενες ἀπ' τὴ διπλωματία κι' ἄλλες προσωπικὲς ἀφορμές. Ἔγραφε σχετικῶς γιὰ τὴν ἐπανάστασι τοῦ 1862: «*Ἐγὼ ἀνέκαθεν ἐκηρύχθην κατ' αὐτῆς καὶ ἐξέφραζον ἐλευθέρως τὰς ἰδέας μου. Αἱ ἐπαναστάσεις ἔπρεπε νὰ εἶνε τὰ τελευταῖα τῶν ἐθνῶν φάρμακα. Ἵνα δὲ ὦσι* ***ΓΟΝΙΜΟΙ ΚΑΙ ΠΡΟΟΔΕΥΤΙΚΑΙ****, ὀφείλουν νὰ εἶνε τὰ ἐξαγόμενα ὄχι φατριαστικῶν συνωμοσιῶν ἢ διπλωματικῶν ἐνεδρεμάτων, ἀλλὰ* ***ΙΔΕΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ****, ἐνσαρκουμένων εἰς τὰ πλήθη καὶ ἐξυπηρετούντων* ***ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΑΡΧΩΝ***». Σατυρίζοντας μάλιστα τὶς διάφορες ἑλληνικὲς ἐπαναστάσεις, ποὺ δὲν εἶχαν κανένα σκοπό, οὔτε βγαίναν ἀπὸ κοινωνικὲς ἀνάγκες, οὔτε μετέβαλλαν τὴν κατάστασι, συχνὰ σιγοψιθύριζε τὸ δίστιχο ποὺ σύνθεσε ὅταν ἔμαθε τὴν ἐπανάστασι ποὺ ἀνέτρεψε τὴ δυναστεία τοῦ Ὀθωνος:

Ἔθνη ποὺ σ' ἐπανάστασες συχνὲς τὸν καιρὸν χάνουν
τὰ ἤθη τους τὰ φθείρουνε καὶ πρόοδο δὲν κάνουν!

ΦΑΝΗΣ ΜΙΧΑΛΟΠΟΥΛΟΣ

ΟΙ ΜΕΓΑΛΟΙ ΜΟΥΣΙΚΟΙ

ΑΠΟ ΤΗ ΖΩΗ ΤΟΥ MOZART

Ὁ μέγας μουσουργὸς Μόζαρτ, γιὰ τὴ ζωὴ καὶ τὸ ἔργο τοῦ ὁποίου πολλὲς φορὲς ἔχουμε γράψει, καταγόταν ἀπὸ λαϊκὴ οἰκογένεια καὶ οἱ πρόγονοί του ἦσαν ὅλοι τους, ἀπὸ πατέρα σὲ γιό, βιβλιοδέτες. Ὁ πατέρας τοῦ μουσουργοῦ, βιβλιοδέτης καὶ αὐτός, εἶχε παντρευτεῖ τὴν Ἄννα-Μαρία Πέτρολιν, κόρη ἑνὸς ἀρχινοσοκόμου, καλὴ νοικοκυρὰ καὶ ἐξαιρετικῆς ὠμορφιᾶς γυναῖκα.

Στὰ παιδικά του χρόνια ὁ Μόζαρτ ἦταν κάπως λεπτοκαμωμένος, ἀλλ' ἀρκετὰ γερός, μὲ κόκκινα μάγουλα καὶ μὲ ζωηρὰ μάτια.

Τὸ μόνο ἀνησυχητικὸ γιὰ τὸν μικρὸ καλλιτέχνη ἦταν ὅτι τοῦ εἶχαν παρουσιασθεῖ ἀπὸ τότε συμπτώματα νευρασθενείας. Ἀρκοῦσε νὰ τοῦ δεῖξουν μιὰ σάλπιγγα, γιὰ νὰ πιαπῆ ἀμέσως εἰς φυγὴν κατατρομαγμένος.

Ὁ πατέρας του ὅμως ἔλπιζε ὅτι θὰ μποροῦσε εὔκολα νὰ θεραπεύση τὸν γιό του ἀπὸ τὴ νευρασθένειά του αὐτὴ καὶ μιὰ μέρα, ἀθόντας νὰ πειραματισθῆ, πῆρε μιὰ σάλπιγγα κι' ἄρχισε ἔξαφνα νὰ σαλπίζη. Ἀλλὰ μὲ τοὺς πρώτους ἤχους ποὺ ἄκουσε ὁ μικρὸς Μόζαρτ, λίγο ἔλειψε νὰ καταληφθῆ ἀπὸ σπασμοὺς καὶ σωριάστηκε κάτω λιποθυμισμένος!...

Τὸν ἴδιον καιρό, ὁ μικρὸς καλλιτέχνης, ὁ ὁποῖος ἦταν πάντα λεπτῆς κράσεως, προσεβλήθη ἀπὸ σκαρλατίνα καὶ τὸν Ἰούλιο τοῦ 1765, σὲ ἡλικία ἑννιὰ χρονῶν, ἔπαθε ἀπὸ τυφοειδῆ πυρετὸ στὴ Λίλλη. Ἔφυγε τότε ἀμέσως γιὰ τὸ Ἀμστελλόδαμο, ὅπου, κατὰ τὴ διάρκεια τῆς ἀναρρώσεώς του, συνέθεσε ἕξη συμφωνίες, ἕξη σονάτες καὶ μερικὰ ἄλλα μουσικὰ κομμάτια. Ἀλλὰ μετὰ δυὸ χρόνια κινδύνευσε σοβαρὰ ἀπὸ βλογιὰ καὶ μάλιστα ἔμεινε γιὰ μιὰ βδομάδα τυφλός.

Καθὼς βλέπουμε λοιπόν, ὁ μεγάλος μουσουργὸς ἐπέρασε τὰ περισσότερα χρόνια τῆς παιδικῆς του ἡλικίας μέσα σὲ ἀρρώστειες, στὶς ὁποῖες ὅμως ἀμύνθηκε νικηφόρα ὁ κατὰ τὰ ἄλλα εὐπαθὴς ὀργανισμός του.

* * *

Εἶνε ἀποδεδειγμένο — καὶ τὸ ἀναφέρουν ὅλοι οἱ βιογράφοι του — ὅτι ὁ Μόζαρτ ἔμεινε μέχρι τοῦ γάμου παρθένος καὶ δὲν ἐγνώρισε ὡς τότε ἄλλη γυναῖκα ἀπὸ τὴ νόμιμη σύζυγό του. Ἡ σύζυγός του λεγόταν Κωνσταντίνα Βέμπερ καὶ τὴν ἐπῆρε σὲ ἡλικία εἰκοσιέξη χρονῶν.

Ἐκείνη τὴν ἐποχὴ ὁ μουσουργὸς ἦταν ἀκόμη ἰσχνός, χλωμὸς καὶ μικροκαμωμένος. Εἶχε χοντρὸ κεφάλι, πελώρια μύτη, μάτια μεγάλα, ἀλλὰ βλέμμα ἀπλανὲς καὶ ἀφηρημένο.

Ἦταν πολὺ ἀδυναμισμένος ἀπὸ τὶς διανοητικὲς ἀσχολίες του καὶ ἀρκοῦσε τὸ παραμικρό, μιὰ ἐσπερίδα ποὺ βαστοῦσε λίγο περισσότερο ἀπ' τὸ κανονικό, μιὰ ἐργασία κάπως πιὸ κοπαστική, μιὰ ἀσήμαντη συγκίνησι, γιὰ νὰ τὸν κάμη νὰ λιποθυμήση ἢ νὰ τὸν ρίξη ἄρρωστο στὸ κρεβάτι.

Κοντὰ στὴ σωματικὴ ἐξάντλησι, ἦρθε νὰ προστεθῆ ἀργότερα κι' ἕνα χειρότερο κακό: ἡ φτώχεια. Ἐνῶ ἐθριάμβευε μὲ τὰ ἔργα του στὰ θέατρα τῆς Αὐστρίας, τῆς Ἰταλίας καὶ τῆς Γαλλίας, ὁ μεγαλοφυὴς μουσουργὸς κινδύνευε συγχρόνως νὰ πεθάνη ἀπὸ τὴν πεῖνα δίπλα στὴ γυναῖκα του, ποὺ ἦταν ἄρρωστη. Γιατί, ἀλλοίμονον, δὲν ὑπῆρχαν αὐτὴ τὴν ἐποχὴ τὰ γνωστὰ δικαιώματα τῆς πνευματικῆς ἰδιοκτησίας.

Ἀπὸ τὴν ἐποχὴ τοῦ γάμου τους, οἱ δυὸ σύζυγοι δὲν ἐγνώρισαν οὔτε μιὰ μέρα ἀνέσεως. Φιλοξενῶντας κάποτε ἕναν γνωρίμο τους, λέγεται ὅτι δὲν εἶχαν νὰ τοῦ προσφέρουν τίποτ' ἄλλο παρὰ ψωμὶ καὶ καφέ!

Ἀπὸ τὸν γάμο του μὲ τὴ Βέμπερ, ὁ Μόζαρτ ἀπόχτησε τρία παιδιά, τὸ ἕνα μετὰ τὸ ἄλλο, ἐκ τῶν ὁποίων ὅμως τὸ ἕνα ἀπέθανε. Ὁ Μόζαρτ προσπαθοῦσε νὰ συντηρήση τὴν οἰκογένειά του μὲ κάθε μέσον, δίνοντας συναυλίες καὶ μαθήματα, συνθέτοντας νέα κομμάτια, κανόνας, τέλος, ὅ,τι μποροῦσε.

Ἡ φτώχεια ὅμως ποὺ τὸν εἶχε πλακώσει ἦταν μεγάλη καὶ δὲν μποροῦσε πειὰ νὰ γλυτώσῃ ἀπὸ αὐτή. Στὸ τέλος, ἡ ἀδιάκοπες στερήσεις καὶ ἡ ὑπερβολικὴ ἐργασία τὸν κατέβαλαν τόσο πολύ, ὥστε τοῦ κλόνισαν ἀνεπανόρθωτα τὴν ὑγεία καὶ τὸν ὡδήγησαν στὸν θάνατο.

Κατὰ τὶς τελευταῖες μέρες τῆς ζωῆς του, τὸ κακὸ εἶχε παραγίνει. Ὁ ἄρρωστος εἶχε σχεδὸν ἀποσκελετωθεῖ καὶ λιποθυμοῦσε ἀρκετὲς φορὲς τὴν ἡμέρα. Τὰ χέρια καὶ τὰ πόδια του ἦσαν πρισμένα καὶ τὸ πρόσωπό του παρουσίαζε μιὰ τρομαχτικὴ ἰσχνότητα.

Ὁ Μόζαρτ βασανίστηκε πολὺ ὥσπου νὰ πεθάνη. Καὶ τὸ χειρότερο ἦταν ὅτι μόνον ἀφοῦ πέθανε διέγνωσαν τὴν πραγματικὴ ἀρρώστεια ποὺ προκάλεσε τὸ τέλος του. Ἐπρόκειτο δηλαδὴ περὶ λευκωματουρίας, ἐνῶ ὁ θεράπων γιατρός του τοῦ ἔκανε θεραπεία... μηνιγγίτιδος!...